

ת"פ 2855/05/17 - מדינת ישראל נגד דהוד סנינה

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 2855-05-17 מדינת ישראל נ' סנינה

בפני
בעניין: כבוד השופטת ג'ויה סקפה שפירא
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

דהוד סנינה

הנאשם

ב"כ המאשימה: עו"ד איהאב חלבי

ב"כ הנאשם: עו"ד אוסמה חלבי

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן בעבירת סיוע לגניבת רכב אותה ביצע ביום 4.9.16. באותו מועד, בשעות הלילה המאוחרות, גנב קטין קטנוע בדרך שאינה ידועה והנאשם סייע לו בכך. בהמשך היום רכבו הנאשם והקטין על הקטנוע כשהקטין נוהג בו. השניים התבקשו על ידי שוטר לעצור, הקטין החל בנסיעה פרועה נגד כיוון התנועה ועבר בין נתיבים. השוטר נסע אחריהם וראה אותם גוררים את האופנוע לתוך חניון ובורחים מן המקום. השוטר עצר את הנאשם ולאחר מכן נעצר גם הקטין.

2. הצדדים הציגו הסדר טיעון לפיו כתב האישום תוקן, והוסכם כי הנאשם יודה בעובדותיו ויורשע. עוד הוסכם, כי יוכן בעניינו של הנאשם תסקיר שירות מבחן. לא נערך הסכם לעניין העונש.

3. תסקיר שירות מבחן מיום 3.5.18 מלמד כי הנאשם בן 23, בן למשפחה ברוכת ילדים, רווק וגר עם הוריו ועם אחיו הצעיר. הנאשם בוגר 11 שנות לימוד, נשר מבית הספר על רקע קשיים לימודיים ורצונו לסייע בפרנסת המשפחה. הנאשם מוכר לשירות המבחן ממסגרת של פיקוח מעצרים בתיק אחר. מגיל 16 החל הנאשם לצרוך חומרים משני תודעה, סמים ואלכוהול וכיום הוא מטופל במסגרת התחנה לטיפול בנפגעי סמים. לנאשם הרשעה קודמת בעבירת תקיפה ואיומים וכן הורשע בעבירת שוד וממתין לגזר דין בתיק זה. ביחס לעבירה הנוכחית הודה הנאשם בפני שירות המבחן במעשיו, אך שלל מניע פלילי בהתנהגותו. לדבריו, חברו הקטין הרכיב אותו על הקטנוע מבלי שידע כי הקטנוע גנוב.

במסגרת הטיפול בתיק האחר הכחיש תחילה הנאשם שימוש בחומרים ממכרים, ולאחר שמסר בדיקות שתן,

אשר נמצאו בהן שרידי סם מסוג קנבוס הוא הופנה לטיפול ביחידה למתמכרים. מדיווחי גורמי הטיפול עלה, כי הוא משולב בטיפול פרטני, ומאז 19.11.17 מוסר בדיקות שתן נקיות בתדירות שבועית. גורמי הטיפול המליצו על המשך הטיפול בנאשם, כאשר ההערכה היא שכברת דרך ארוכה בתחום זה עוד לפניו.

קצינת המבחן התרשמה שהנאשם בעל דפוס אישיות לא בוגר, מתקשה לגלות אחריות למעשיו, מטשטש את המניע הפלילי בהתנהגותו ומשליך האחריות על חברו הקטין. הוא גדל בתנאי חסך פיזי ורגשי, התקשה בהסתגלות למסגרות החינוך והתעסוקה ומכור לסמים. על פי האמור בתסקיר, מעורבותו הפלילית הקודמת של הנאשם לא היוותה עבורו גורם מרתיע ומציב גבול ומעורבותו בפלילים אף הלכה והסלימה. קצינת המבחן התרשמה כי הנאשם מתקשה בדחיית סיפוקים ובוויסות דחפים וכי הוא מונע מצרכי שייכות וצורך בריגוש להם מוצא מענה בהתנהלותו השולית וההתמכרותית. כן התרשמה כי הוא מתקשה להציב גבול להתנהגותו ולהעריך השלכות מעשיו עליו ועל סביבתו. מנגד, שירות המבחן מציין את הימנעותו של הנאשם ממעורבות פלילית בחצי שנה האחרונה ועמידתו בתנאים מגבילים, כמו גם את עמידתו בהליך הטיפולי במסגרת פיקוח המעצר, כמעידים על שינוי מגמה מסוים ביחס ליכולתו לקבל גבולות חיצוניים ולרסן את דחפיו, וכגורמי סיכוי לשיקום.

עם זאת, לנוכח מאפייניו האישיותיים של הנאשם כפי שפורטו, מעריך שירות המבחן כי קיים סיכון להישנות התנהגות עבריינית. בשל התקדמות הנאשם בהליך הטיפולי, שירות המבחן סבור כי אין מקום לדחות את מתן גזר הדין בתיק זה, גם לנוכח קיומו של הליך אחר המתנהל נגד הנאשם במקביל בגין עבירות אלימות קשות, שהוא צפוי להיענש בגין לעונש מאסר בפועל. לנוכח ההתרשמות כי הנאשם מצוי בהליך הדרדרות במישור הפלילי וכי עונשים שהוטלו עליו אינם מרתיעים אותו, ולנוכח אי לקיחת אחריות על מעשיו, המליץ שירות המבחן לגזור על הנאשם עונש של מאסר בעבודות שירות ומאסר על תנאי, וכן להעמיד את הנאשם בצו מבחן למשך שנה.

4. חוות דעת הממונה על עבודות השירות מיום 25.6.18 מלמדת כי הנאשם כשיר לרצות עונש זה.

5. ב"כ המאשימה ביקש לקבוע בעניינו של הנאשם מתחם עונש הולם שבין שמונה לחמישה- עשר חודשי מאסר בפועל ולגזור עליו שמונה חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, פסילה בפועל ועל תנאי מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה. ב"כ המאשימה הדגיש את הערכים המוגנים באמצעות העבירה ומידת הפגיעה בהם, את עברו הפלילי של הנאשם ואת התרשמות שירות המבחן כי הנאשם מצוי בתהליך של הידרדרות במישור הפלילי המחדד את הצורך בהרתעתו.

6. לנוכח האמור בתסקיר ב"כ הנאשם הבהיר כי הנאשם עומד על הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן. ב"כ הנאשם ביקש להסתפק במחצית מהעונש שנגזר על הקטין או לגזור על הנאשם חודשיים מאסר בעבודות שירות, ומכל מקום ביקש לגזור על הנאשם עונש שיאפשר לנאשם להמשיך בטיפול גמילה מסמים, תוך שהדגיש את חלקו של הנאשם אל מול חלקו של הקטין בעבירה, ואת העובדה כי מאז חודש מרץ 2017 הנאשם לא ביצע שום עבירה. ב"כ הנאשם טען כי האמור בתסקיר, לפיו הליכים פליליים ועונשים שהוטלו על הנאשם לא הרתיעו אותו אינו נכון, שכן כל העבירות שביצע הנאשם בוצעו באותה מסגרת זמנים, והעונש היחיד שנגזר עליו עד כה, נגזר לאחר שהושלמו כל העבירות.

7. הנאשם בדברו האחרון אמר כי העבירה בוצעה מזמן, כי הוא החליף חברים והשתנה, וביקש לאפשר לו להמשיך בטיפול במסגרת שירות המבחן, סיפר כי התארס וכי עומד להתחתן. הנאשם טען כי לא סייע לקטין לגנוב את הקטנוע אך בד בבד טען שמודה בסיוע לגניבה ואמר כי עשה טעות שלא יחזור עליה.

מתחם העונש ההולם

8. העבירה שבה הורשע הנאשם נועדה להגן על קניינו של אדם. גניבת כלי רכב היא תופעה נפוצה. בשל כך, פגיעתה אינה רק בקורבנות הישירים של העבירה שרכבם נגנב, אלא שיש לה השלכה על כלל בעלי הרכב, שכן שכיחותה של התופעה מביאה לייקור פרמיות הביטוח על ידי חברות הביטוח.

9. על פי האמור בכתב האישום, גניבת הרכב בוצעה בצורה שאינה ידועה, וממילא לא ידוע גם מה היה חלקו המדויק של הנאשם בסיוע למבצע העיקרי. בשל כך יש להניח לזכות הנאשם, כי מידת מעורבותו בסיוע למבצע העיקרי מועטה. עם זאת מובן, כי עבירת הסיוע לגניבת רכב דורשת מידה מסוימת של תכנון ותיאום עם המבצע העיקרי.

10. הרכב שנגנב הוא קטנוע, ששווי, ככלל, נמוך משווה של מכונית. עם זאת אשקול את העובדה כי קטנועים קלים יותר לגניבה וכי לאחר גניבתם קל יותר להסתירם. לאחר תפיסתם של הנאשם והקטין, האופנוע הוחזר לבעליו.

11. על פי עובדותיו של כתב האישום המתוקן, לאחר גניבת הקטנוע, הנאשם והקטין רכבו עליו בנסיעה פרועה, ואולם לא ניתן ליחסה לנאשם, אשר לא נהג בעצמו על הקטנוע, אלא הורכב כנוסע, ולא היתה לו שליטה ממשית על אופן הנהיגה.

12. הצדדים התייחסו בטיעוניהם לגזר הדין של הקטין, שהורשע בביצוע העיקרי, ועל פי העולה מטענותיהם, נגזר עליו חודש מאסר בפועל. אף על פי כן איש מן הצדדים לא הגיש את גזר הדין של הקטין לעיונו של בית המשפט, וממילא לא ניתן לדעת מה היו השיקולים שהנחו את בית המשפט בגזירת דינו של הקטין. אתן דעתי בעניין זה לעובדה שמדובר בקטין, אשר על פי טענות ב"כ המאשימה שלא נסתרו, הוא צעיר בחמש שנים מהנאשם, ולכך ששיקולי ענישת קטינים שונים בתכלית משיקולי ענישת בגירים ומעמידים במרכז את נושא השיקום. משאין ידועים נימוקי גזר הדין בעניינו של הקטין, ואף לא ידוע מהן העבירות בהן הורשע, לגזר הדין שניתן בעניינו יינתן משקל מועט בגזירת דינו של הנאשם.

13. עם זאת, לא ניתן להתעלם מפער הגילים המשמעותי בין הנאשם לקטין. בעוד שהנאשם היה בן 22 וחצי שנים בעת ביצוע העבירה, הקטין היה כבן 17 וחצי שנים בלבד. הגם שהקטין הוא המבצע העיקרי, מצופה היה מן הנאשם שיגלה בגרות וינסה למנוע מהקטין לבצע את העבירה, ולא שיסייע בעדו. נוכחותו של אדם בגיר לצד הקטין בעת ביצוע העבירה, יש בה כשלעצמה כדי להעניק לקטין תחושת ביטחון, מעבר לסיוע שהושיט לו הנאשם.

14. על רמת הענישה בגין העבירה בה הורשע המשיב ניתן ללמוד הן מפסקי דין העוסקים בעבירת הסיוע לגניבת רכב, הן מפסקי הדין העוסקים בעבירה המושלמת, תוך התייחסות לסעיף 31 לחוק העונשין התשל"ז-1977. בחינת רמת הענישה הנוהגת בפסיקה מלמדת כי בגין מעשים דומים נגזרו עונשי מאסר בפועל או בעבודות שירות, לצד רכיבי ענישה נלווים. ראו למשל רע"פ 4789/13 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 27.3.13); עפ"ג (י-ם) 17725-07-16 שוויקי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 4.7.17); ת"פ (שלום ת"א) 57279-01-12 מדינת ישראל נ' כהן ואח' (פורסם בנבו 26.6.13); ע"פ (מרכז) 7663-10-13 זידאן נ' מדינת ישראל (1.12.13).

15. לנוכח האמור לעיל, מתחם העונש ההולם את מעשיו של הנאשם מתחיל ממאסר קצר, שיכול וירוצה בעבודות שירות, ומגיע עד לשנים עשר חודשי מאסר בפועל, ולצד מאסר מותנה, ובמקרים המתאימים גם קנס, פיצוי לקורבן העבירה ופסילה בפועל ועל תנאי מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה.

העונש המתאים לנאשם

16. שקלתי לזכות הנאשם את גילו הצעיר ואת הודייתו בכתב האישום בשלב מוקדם יחסית של ההליך, שהביאה עמה חסכון בזמן שיפוטי.

17. עם זאת, לא ניתן להתעלם מן העובדה, הבאה לביטוי גם מתוך תסקיר שירות המבחן, גם מתוך דבריו של הנאשם עצמו בבית המשפט, כי הנאשם אינו לוקח אחריות על מעשיו. הנאשם אמנם עמד על הודאתו במסגרת שמיעת הטיעונים לעונש, אך יחד עם זאת טען, כפי שטען גם בפני שירות המבחן, כי הקטין הוא שביצע את העבירה ללא ידיעתו, והשליך את האחריות למעשים על הקטין. עמדה זו של הנאשם יש בה כדי ללמד כי הנאשם אינו מפנים את הפסול שבמעשיו והיא מקימה חשש כי הנאשם יחזור על מעשים דומים. חשש זה, לצד מאפייניו האישיותיים של הנאשם כפי שבאים לביטוי בתסקיר המבחן, ובהם התמכרותו לסמים, קווי אישיותו הבלתי מגובשים וקשייו בוויסות דחפים ודחיית סיפוקים, מחייבים שקילת שיקולים של הרתעה אישית, שיבואו לביטוי בתוך מתחם העונש ההולם.

18. צודק ב"כ הנאשם בטענתו, לפיה בעת שביצע הנאשם את כל העבירות שבגין עמד לדין או עומד לדין כעת, טרם נגזר דינו באיזה מההיתקים, ועל כן, לא ניתן לקבל את התרשמות שירות המבחן לפיה עונשי מאסר מותנים שנגזרו על הנאשם בעבר לא הרגיעו אותו מביצוע עבירות. עם זאת, לא ניתן להתעלם מן העובדה, כי מעורבותו של הנאשם בפלילים הלכה והסלימה, וכי העבירה האחרונה שביצע היא עבירת שוד שהוא הורשע בביצועה על ידי בית המשפט המחוזי.

19. הנאשם משולב כעת בהליך טיפולי ואולם כפי שעולה מתוך תסקיר המבחן, הגם שהוא מוסר בדיקות שתן נקיות מזה כחצי שנה, נדרש עוד טיפול מעמיק ומכאן שהוא מצוי בתחילת דרכו בתחום זה. העובדה שהנאשם מתקשה לקבל אחריות על מעשיו והשלכת האחריות על הקטין מלמדים על קושי בבחינה עצמית של התנהלותו ומדגישים את העובדה כי הטיפול מצוי אך בראשיתו. הגם שיש לעודד את

הנאשם להמשיך בדרכו, תוך מתן ביטוי לכך בקביעת עונשו, אין בהליך הטיפול כשלעצמו כדי להצדיק חריגה ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום, זאת בשים לב גם ליתר מאפייני הנאשם ואישיותו כפי שבאים לביטוי בתסקיר.

20. הנאשם לא נהג על הקטנוע והגם שסייע לגניבתו, לא הייתה לו שליטה על נהיגתו הפרועה של הקטין. בנסיבות אלה, לא מצאתי לגזור עליו עונש של פסילה מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה, אף לא פסילה על תנאי.

21. סברתי כי בעניינו של הנאשם ניתן לגזור עונש של מאסר בעבודות שירות למלוא התקופה, ואולם משעה שהנאשם מצוי במעצר בית מלא בתיק אחר, לא אוכל לגזור עונש זה.

22. לנוכח האמור לעיל, יש לגזור את עונשו של הנאשם בחלקו התחתון של מתחם העונש ההולם ואני גוזרת עליו את העונשים הבאים:

א. שלושה חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו. ב"כ הנאשם יודיע עד ליום 22.7.18 מהם ימי מעצרו של הנאשם.

ב. חמישה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר, שלא יעבור עבירה מסוג פשע לפי פרק יא' לחוק העונשין התשל"ז-1977.

ג. שלושה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר, שלא יעבור עבירה מסוג עוון לפי פרק יא' לחוק העונשין התשל"ז-1977, למעט עבירה לפי סעיף 413 לחוק.

ד. קנס בסך 1,000 ₪ או עשרה ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד ליום 1.10.18.

23. המזכירות תעביר העתק גזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ג' אב תשע"ח, 15 יולי 2018, בנכחות הצדדים.